

14.11.2024

Dnro 220/08.00.01/2024

Pohjois-Savon ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi
PL 2000
70101 KUOPIO

Viite: lausuntopyyntöne 15.10.2024, POSELY/2596/2023

LAUSUNTO MYRSKY ENERGIA OY:N MURTOPERÄ-VUOLIJOKI 400 KV:N VOIMAJOHTO-HANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Myrsky Energia Oy:n Murtooperä-Vuolijoki 400 kV:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma siitä, mitä vaikutuksia ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) aikana selvitetään ja millä tavoin selvitykset tehdään. Lisäksi YVA-ohjelma sisältää kuvauksen hankkeen eri toteuttamisvaihtoehtoista ja hankealueen ympäristön nykytilasta.

Hankkeessa tarkastellaan kolmen tuulivoimahankkeen liittämistä yhteisellä 400 kV:n voimajohdolla valtakunnanverkkoon. YVA-menettelyn vaihtoehtona on myös hankkeen toteuttamatta jättäminen, mikäli tuulivoimahankkeet eivät toteudu. Tarkasteltavan voimajohdon pituus on vaihtoehdosta riippuen noin 69,8–78,6 kilometriä ja suunnitellut voimajohtoreitit on tarkoitus rakentaa pääosin Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV:n voimajohdon kanssa samaan levennettävään maastokäytävään. Rakennettava voimajohtoyhteys on mahdollista tulevaisuudessa liittää osaksi Fingrid Oyj:n kantaverkkoa ja toteuttaa näin itä-länsisuuntaisen poikkisyhteys kantaverkon Järvinlinjan ja Metsälinjan välille.

Voimajohtoreitti alkaa Pyhäjärveltä Murtooperän sähköasemalta ja päättyy Kajaanin Vuolijoen tai Höyttikankaan sähköasemalle. Murtooperä-Vuolijoki päävaihtoehdon lisäksi reitillä on kolme vaihtoehtoista reittiosuutta: luontokohteiden kierrot Hällämössä ja Lennonpurolla, sekä Vuolijoella aseman kierto, jos Vuolijoen sähköaseman sijaan liityntäpisteenä on suunnitteilla oleva Höyttikankaan sähköasema. Hankkeessa selvitetään myös Konnunsuon, Pilpankankaan ja Lapinsalon tuulivoimahankkeiden sähkönsiirron liityntäpisteeseen rakennettavan Kiviahon sähköaseman alustavien sijoituspaikkavaihtoehtojen ympäristövaikutuksia sekä Murtooperän sähköaseman alustavien sijoituspaikkavaihtoehtojen ympäristövaikutuksia.

Voimajohtohankkeen yleissuunnittelun on arvioitu ajoittuvan vuosille 2025–2026 ja voimajohdon rakentamisen vuosille 2026–2027.

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Lausuntojen ja mielipiteiden jättämislle varatun ajan jälkeen Pohjois-Savon ELY-keskus antaa yhteysviranomaisen lausunnon YVA-ohjelmasta. Lausunto tulee nähtäväksi viimeistään 18.12.2024.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on selkeä kokonaisuus YVA-menettelyn toteuttamisesta.

Arviointiohjelmassa on todettu Kainuun viisi voimassa olevaa maakuntakaavaa. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 12.12.2023 (§ 39). Maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 tulemaan voimaan siitä jätetyistä valituksista huolimatta ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kainuun liitto on kuuluttanut maakuntakaavan voimaan tulosta 06.03.2024. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu pääsähköjohdon (kantaverkko) yhteystarve 400 kV Vuolijoen kantaverkon sähköasemalta maakuntarajalle (johtosuuntana Pyhäjärvi) ja annettu pääsähköjohtojen yhteystarvemerkinnöille suunnittelumääräys: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa uudet pääsähköjohdot on pyrittävä sijoittamaan samaan tai olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen". Arviointiohjelmassa on todettu, että Murto-perä-Vuolijoki 400 kV voimajohto olisi toteutuessaan osa rengasverkkoa ja voisi tulevaisuudessa lunastuksen jälkeen olla osa Fingrid Oyj:n kantaverkkoa.

Murto-perä-Vuolijoki 400 kV:n voimajohtohanke sijoittuu Kainuun alueella maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M), jolle on annettu suunnittelumääräys.

Tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on annettu Kainuun maakuntakaava-alueelle energian siirtoa koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä:

"Energiantuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energian siirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoituvien energiantuotantoalueiden liittäminen voimansiirtoverkkoon on ensisijaisesti pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa.

Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon kyseisen energiansiirtohankeen sekä eri energiantuotanto- tai -siirtohankeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologisiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia."

Kainuun maakuntakaavoituksessa on annettu maakuntakaava-alueelle edellä mainitun ja arviointiohjelmassa mainittujen (s. 82) lisäksi vähittäiskaupan suuryksiköjä, rantojen käyttöä, turvetuotantoa, maa-ainesten ottotoimintaa ja tuulivoimailoiden rakentamista koskevat yleismääräykset.

YVA-ohjelman kohdassa 8.4 Vaikutukset liikenteeseen todetaan, että voimajohdon rakentaminen saattaa edellyttää tieverkon parantamista ja uusien tieyhteyksien rakentamista johtoaukealle. Uusien teiden rakentamistarve koskisi vain vaihtoehtoisia kiertoreittejä, jotka sijoittuvat uuteen maastokäytävään. YVA-ohjelmassa olisi hyvä huomioida myös edellä mainittuun liittyvänä maa- ja kallioperään sekä mahdollisesti pinta- ja pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset.

Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen uusin epävirallinen yhdistelmäkaavakartta (12.12.2023) ovat saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilta (<https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/>). Kainuun liitto esittää, että YVA-menettelyssä käytetään uusimpia Kainuun maakuntakaavoitusta koskevia tietoja ja aineistoja.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

20.11.2024

Dnro 335/08.00.00/2023

Utajärven kunta
kirjaamo@utajarvi.fi
PL 18
91601 Utajärvi

Viite: Lausuntopyyntö 24.10.2024

LAUSUNTO PONTEMAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Utajärven kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Ponteman tuulivoimahankkeen osayleiskaavaehdotuksesta. Tuulipuisto Pontema Oy suunnittelee Utajärven Pontemajärven ympäristöön 33 tuulivoimalan kokonaisuutta. Tuulivoimaloiden yksikköteho tulisi olemaan noin 8–10 MW. Voimaloiden roottorin halkaisija tulisi olemaan enintään 200 metriä ja voimalan kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Hankealueen pinta-ala on noin 5250 ha. Hankealue sijaitsee noin 20 km Utajärven kunnan keskustasta koilliseen.

Valtakunnan verkkoon liittyminen tapahtuu suunniteltuun Pyhänselkä – Pahkavaaran 400 kV:n voimajohtoon.

Osayleiskaavaehdotus

Ponteman tuulivoimapuiston osayleiskaava on laaja kokonaisuus lukuisine selvityksineen. Kainuun liiton valmisteluvaiheen lausunnossa (23.1.2024.) esitetyt asiat on pääosin otettu huomioon kaavaehdotuksessa.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa osayleiskaavaehdotuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

3.12.2024

Dnro 320/08.00.01/2024

CFE Finland Oy
felix.blau@cfe.fi
Siilotie 1 C1
90520OULU

Viite: Lausuntopyyntöne 28.11.2024

LAUSUNTO KAJAVE OY:N OTANMÄKI-PENKKIKANGAS 110 KV VOIMAJOHDON SANEERAUSHANKKEESTA

CFE Finland Oy on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Otanmäki-Penkkikangas 110 kV:n voimajohdon saneeraushankkeesta.

Kajave Oy suunnittelee 110 kV voimajohdon saneerausta välillä Otanmäki-Penkkikangas Kajaanissa. Voimajohto on osa nykyistä Fingrid Oyj:n 110 kV:n voimajohtoa Nuojuankangas-Vuolijoki. Saneerattava voimajohto-osa poistuu kantaverkkokäytöstä vuonna 2025 Fingridin Järvilinjan käyttöönoton myötä. Syrjään jäävä 110 kV:n kantaverkon osa Otanmäen ja Penkkikankaan välillä siirtyy Kajave Oy:lle, koska voimajohto sijaitsee Kajaven sähkön jakeluverkkoalueella.

Saneerattava voimajohto on rakennettu alun perin 1950-luvulla ja parannettu 1980-luvulla. Pylväät on pääasiassa harustettuja puupylväitä. Voimajohdolle tehdyn kuntotutkimuksen mukaan voimajohto on elinkaarensa päässä mm. pylväiden lahovian ja haruskorroosion vuoksi.

Saneerattavan 110 kV voimajohdon pituus on 5,1 km ja se sijoittuu Kajaanin kaupungissa Otanmäen ja Vuottolahden alueille. Voimajohto saneerataan 1950-luvulla lunastettuun johtokäytävään. Voimajohto alkaa Otanmäen erotinasemalta ja liittyy kantaverkkoon Penkkikankaalle rakennettavalla erotinasemalla.

Rakentaminen toteutetaan kahdessa vaiheessa ja ne ajoittuvat vuosille 2025–2027.

Voimajohdon saneeraushanke

Otanmäki-Penkkikangas 110 kV voimajohto on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa 2020 kaavamerkinnällä pääsähköjohto 110 kV. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on annettu Kainuun maakuntakaava-alueelle energian siirtoa koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä: "Energiatuotanto-alueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energian siirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiatuotantoalueiden liittäminen voimansiirtoverkkoon on ensisijaisesti pyrittävä keskittämään yhteiseen

johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa". "Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon kyseisen energiansiirtohankkeen sekä eri energiantuotanto- tai -siirtohankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologisiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia".

Otanmäki-Penkkikangas 110 kV voimajohdon saneeraus toteutetaan olemassa olevaan johtokäytävään. Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa voimajohdon saneerahankkeeseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija